

Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33595>

Özet

Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği, Büşra Süngü tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, zihinsel engelli çocuklara karşı beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sahip olduğu tutumlar sistematik bir şekilde belirlemektir. Ölçek, bir ölçek geliştirme çalışması olarak, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan yüksek lisans tezi kapsamında ortaya konmuştur.

Bu çalışma, öğretmen adaylarının özel gereksinimli bireylere yönelik yaklaşımlarını anlamak ve bu alandaki hizmet öncesi eğitim ihtiyaçlarını tespit etmek açısından önemli bir role sahiptir. Ölçek, tutumun farklı boyutlarını kapsayarak, öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerini ve etik sorumluluklarını değerlendirmeye yardımcı olmayı hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Zihinsel engelli, tutum, beden eğitimi, spor öğretmen adayları, ölçek geliştirme, özel eğitim, kaynaştırma.

Yazarlar

Büşra Süngü

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenliği programlarında öğrenim gören adayların, zihinsel engelli çocuklara karşı sergiledikleri genel tutum düzeylerini ve bu tutumların altında yatan bileşenleri ölçmektir. Bu tespitler, hizmet öncesi eğitim müfredatlarının adaptasyonu ve özel eğitim konularında farkındalık yaratılmasına için kritik bilgiler sağlamaktadır.

İkincil olarak, ölçek, öğretmen adaylarının mesleki kariyerlerinde karşılaştıkları kaynaştırma ve kapsayıcı eğitim ortamlarına yönelik hazırlık seviyelerini belirlemeye yardımcı olur. Pozitif tutumların desteklenmesi ve olumsuz tutumların kaynaklarının anlaşılmasına amaçlanmıştır, böylece daha etkili eğitim stratejileri geliştirilebilir.

Yapı

Ölçek, psikometrik açıdan tutum yapısını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Tutum, genellikle bilişsel (inançlar), duygusal (hissedilenler) ve davranışsal (eylem eğilimi) bileşenlerden oluşan çok boyutlu bir yapı olarak ele alınır. Bu ölçek, özellikle öğretmen adaylarının zihinsel engelli çocuklarla spor ve fiziksel aktivite ortamlarında etkileşim kurma istekliliğini ve bu konudaki

inançları de?erlendirmektedir.

Yapısal olarak, ölçeğin faktör analizi sonucunda, öğretmen adayları zihinsel engelli çocuklara yönelik tutumları aç?klayan temel boyutlar ortaya koymas? beklenmektedir. Bu boyutlar, genellikle kabul düzeyini, entegrasyona yönelik motivasyonu ve öğretmen adayları kendi yeterlilik inançları içerir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çal??maları hakkında özet kaynakta doğrudan bilgi yer almamaktadır. Ancak, ölçeğin bir geliştirme çal??ması olması nedeniyle, yapı geçerliliğinin (faktör analizi) ve içerik geçerliliğinin (uzman görüşleri) gerçekleştirilmesi zorunludur. Bu analizler, ölçeğin gerçekten de zihinsel engelli çocuklara yönelik tutumu ölçüp ölçmediğini kanıtlar.

Detaylı geçerlik analizleri, özellikle faktör yükleri ve model uyum indeksleri gibi istatistiksel veriler için, Bü?ra Süngü'nün 2012 tarihli yüksek lisans tezinin tam metnine başvurulması gerekmektedir. Bu tezin YÖK Tez Merkezi'nde erişilebilir olması, detaylı metodolojik incelemeye olanak tanır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizlerine dair özet bilgi kaynağında mevcut değildir. Tipik bir ölçek geliştirme sürecinde, ölçeğin iç tutarlılığını gösteren Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması beklenir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla güvenilir olduğunu gösterir.

Güvenirlik değerlerinin yanı sıra, ölçeğin zaman içindeki tutarlılığını de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği çal??maları da yapılmaması muhtemeldir. Kesin güvenilirlik katsayıları ve kullanılan hesaplama yöntemleri hakkında bilgi edinmek için, yazarın yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin temel bir adımı olarak, tutum yapısının boyutları belirlemek ve ölçeğin yapısal geçerliliğini kanıtlamak amacıyla faktör analizi (Büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA) kullanılmaktadır. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik tutum yapısının ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koyar.

Analiz sonuçları, beden etimi öğretmen adayları tutumlarının tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu belirler. Tipik olarak, zihinsel engelli bireylere yönelik tutum ölçekleri, algılanan yeterlilik, sosyal mesafe ve duygusal tepki gibi ayrı faktörlere sahiptir. Faktör analizi sonuçları, toplam varyansın ne kadarının bu faktörler tarafından açıklanabileceğine dair kritik

bilgiler sunar.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kaynakta kesin derecelendirme bilgisi verilmemiştir. Ancak, bir tutum ölçeği olduğu için, katılımcıların belirli ifadelerle katılma düzeylerini (Kesinlikle Katılıyorum'dan Kesinlikle Katılmıyorum'a) belirten Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanılmıştır varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri, özellikle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adayları.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (Çalışmanın yapıldığı 2012 yılında üniversite öğrencisi yaş, yaklaşık 18-25 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı beden eğitimi ve spor öğretmenliği programında öğrenim gören adaylar üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum ölçeği. Katılımcılar, zihinsel engelli çocuklarla ilgili belirli ifadelerle karşı kendi görüşlerini ve duygularını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Özel gereksinimli bireyler, kapsayıcı eğitim, spor pedagojisi, psikometri, yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, tutum ölçümü.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: busrasungu@hotmail.com

Yazma Adresi: Büşra Süngü (2012 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde görev yapmıştır).

Çizimler, Ücret ve Test Yayı

Çizimler ve Ücret: Ölçek, yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanılması için öncelikle sorumlu yazar Büşra Süngü ile iletişime geçilmesi

gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: busrasungu@hotmail.com. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Test Yılı: 2012 (Ölçeğin geliştirildiği ve tezin yayımlandığı yılı).

Kaynaklar

Süngü, B. (2012). *Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının zihinsel engelli çocuklara yönelik tutumlarıyla ilgili bir ölçek geliştirme çalışması* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr.

Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak özetinde yer almadığından burada listelenememiştir. Maddelerin tam listesi, puanlama yönergeleri ve alt boyut bilgileri için, sorumlu yazar Büşra Süngü'nün 2012 tarihli yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.